

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

องค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน

Elements of Pandemic Diseases Control Management for the Airport

ภวรัญ อุฬารางกูร (Pawarun Ularangkul)¹วรารณณ์ เต็มแก้ว (Waraporn Temkaew)² อภิรดา นามแสง (Apirada Namsang)³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน โดยศึกษาเอกสารแนวทาง มาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานที่ออกโดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบิน จำนวน 15 ฉบับ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางสังเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน แบ่งได้ 4 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบด้านการจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด องค์ประกอบด้านอุปกรณ์ องค์ประกอบด้านบุคลากรและการฝึกอบรม และองค์ประกอบด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ การวิจัยยังพบว่า หน่วยงานด้านสาธารณสุขและหน่วยงานด้านการบินในประเทศไทยมีข้อเสนอแนะในการจัดการควบคุมโรคระบาดในท่าอากาศยานที่แตกต่างจากต่างประเทศ เช่น การขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสาร การปิดท่าอากาศยาน และการปฏิเสธการลงจอดของอากาศยานที่มีความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงประจักษ์ เพื่อพิสูจน์ข้อค้นพบและเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญในการจัดทำนโยบายในการจัดการป้องกันและควบคุมโรคระบาดต่อไป

คำสำคัญ การจัดการควบคุมโรคระบาด ท่าอากาศยาน การสาธารณสุข อุตสาหกรรมการบิน

¹ นักศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบิน สถาบันการบินพลเรือน pawarun.u@hotmail.com

² ผู้อำนวยการกองวิชาการบริหารการบิน สถาบันการบินพลเรือน waraporn.tung@gmail.com

³ อาจารย์ กองวิชาวิศวกรรมการบิน สถาบันการบินพลเรือน japirada747@gmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

Abstract

The purpose of this qualitative research is to study elements for pandemic management of airport. This study analyzed and synthesized 15 documents including guidelines, measures, rules, regulations, standards and recommendations issued by public health organizations and civil aviation organizations. The results of this study showed that there are 4 main components of pandemic disease control management in the airport including Airport pandemic management planning, Equipment, Personnel and training, and Communication. Moreover, the public health and Civil Aviation Organization in Thailand had different recommendations from international organization such as the requirement of passenger locator, the closure of airport, and the rejection of suspicious flight. However, the result of this research will be conceptual framework of empirical research, in order to prove the findings, and to share the important information. This information can be used to setting policy that will protect and control the pandemic diseases.

Keywords: Managing pandemic, Airports, Public Health, Aviation Industry

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

บทนำ

การเพิ่มขึ้นของผู้โดยสารและสินค้าทางอากาศ รวมไปถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการเติบโตของการขนส่งทางอากาศอย่างมาก นับเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของโลกแต่ในทางกลับกัน ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ของโรคติดต่อร้ายแรง การเดินทางทางอากาศก็สามารถเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออย่างรวดเร็วและกว้างมากขึ้น (ACI, 2009) เนื่องจากการเดินทางทางอากาศเป็นการเดินทางที่มีความรวดเร็ว ทำให้การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกมุมหนึ่งของโลกนั้นสามารถทำได้ภายในเวลาไม่ถึง 24 ชั่วโมง ในกรณีที่ผู้โดยสารที่ติดเชื้อมีการเดินทาง ก็สามารถแพร่กระจายเชื้อได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นหน้าที่ในการจัดการควบคุมการระบาดของโรคติดต่อระหว่างประเทศเป็นงานหลักขององค์การอนามัยโลก และในด้านการบินมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบินที่ร่วมมือกับองค์การอนามัยโลกเกี่ยวกับการจัดการควบคุมการระบาดในส่วนของการเดินทางทางอากาศ เช่น องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization; ICAO), สมาคมการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association; IATA) และสภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ (Airport Council International; ACI) เป็นต้น

เนื่องจากในปัจจุบัน มีนักท่องเที่ยวเดินทางระหว่างประเทศเฉลี่ยปีละ 1.4 พันล้านคน กว่าครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวเหล่านี้เดินทางโดยอากาศยาน (ICAO, 2019) การเดินทางทางอากาศจึงมีบทบาทสำคัญในการแพร่กระจายของโรคระบาดจากประเทศที่มีผู้ติดเชื้อ ไปยังประเทศอื่นๆ โดยมีท่าอากาศยานเป็นประตูหลักของแต่ละประเทศในการต้อนรับผู้โดยสารเดินทางระหว่างประเทศ ทำให้ท่าอากาศยานเป็นด่านสำคัญในการลดโอกาสการแพร่กระจายของโรคติดต่อจากการเดินทางทางอากาศ ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญคือการป้องกันสุขภาพของนักเดินทาง พนักงาน และสาธารณสุข โดยท่าอากาศยานควรมีการจัดการควบคุมโรคระบาดซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกัน (ACI, 2009) ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานด้านสาธารณสุขและหน่วยงานกำกับดูแลด้านการบินพลเรือนระหว่างประเทศจึงมีการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำในการปฏิบัติต่างๆ สำหรับท่าอากาศยานในการจัดการควบคุมโรคระบาด เพื่อให้หน่วยงานกำกับดูแลการบินพลเรือนของแต่ละประเทศและท่าอากาศยานต่างๆ นำไปประยุกต์ใช้และดำเนินการจัดการควบคุมโรคระบาดของตน อาทิ องค์การอนามัยโลก ที่ได้ออกกฎอนามัยระหว่างประเทศ ค.ศ. 2005 หรือ International Health Regulation (2005); IHR (2005) ซึ่งกล่าวถึงสมรรถนะหลักสำหรับท่าอากาศยาน ท่าเรือ และช่องทางเข้าออกทางบกที่กำหนดไว้ว่า เพื่อตอบโต้เหตุการณ์ที่อาจเป็นสาเหตุของภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ ต้องมีการจัดทำแผนเตรียมความพร้อม เพื่อแก้ไขภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขหากเกิดขึ้น และให้แผนมีความยั่งยืน รวมทั้งมีการเสนอชื่อ ผู้ประสานงานและจุดติดต่อสื่อสาร ช่องทางเข้าออก หน่วยงานและหน่วยบริการด้านสาธารณสุข และด้านอื่น (สำนักระบาดวิทยา, 2561) และองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ที่ได้มีการจัดทำมาตรฐานและคำแนะนำในการปฏิบัติ ซึ่งมีหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน เช่น ภาคนวทที่ 14 ซึ่งเป็นภาคนวทเกี่ยวกับท่าอากาศยาน ในบทที่ 9 ได้กล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนรับมือเหตุฉุกเฉินของท่าอากาศยาน เพื่อรับมือกับเหตุฉุกเฉินต่างๆ รวมถึงเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ซึ่งเกิดจากการแพร่เชื้อของโรคติดต่อจากผู้โดยสารและสินค้า รวมไปถึงการแพร่ระบาดของรุนแรงของโรคที่ส่งผลกระทบต่อพนักงานในท่าอากาศยาน (ICAO, 2016) นอกจากนี้ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบินที่ออกแนวทางในการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน ซึ่งท่าอากาศยานต่างๆ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการควบคุมโรคระบาดของตนได้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ในประเทศไทย สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หรือเรียกภาษาอังกฤษว่า The Civil Aviation Authority of Thailand: CAAT ได้มีการออกข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 14 ว่าด้วยมาตรฐานสนามบิน มีข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน เช่น ข้อที่ 982 หมวด 6 (บริการของสนามบิน) โดยกล่าวว่า เพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมของสนามบินในการเผชิญเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในสนามบินหรือบริเวณใกล้เคียง สนามบินต้องจัดให้มีแผนฉุกเฉินของสนามบิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากเหตุฉุกเฉิน ซึ่งจะต้องครอบคลุมถึงเหตุฉุกเฉินทางการแพทย์ที่เกิดจากความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโรคติดต่อและการระบาดของโรค (สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, 2562) จากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในช่วงระหว่างปลายปี 2562 ถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของท่าอากาศยานในการเป็นเสมือนด่านป้องกันของประเทศที่ช่วยชะลอและยับยั้งโรคระบาด ท่าอากาศยานระหว่างประเทศในประเทศไทยได้มีมาตรการต่างๆ เพื่อรับมือกับการระบาดในครั้งนี้ อาทิ ท่าอากาศยานภายใต้การบริหารงานของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) มีมาตรการตรวจคัดกรองผู้โดยสาร การทำความสะอาดภายในอาคารผู้โดยสารตลอด 24 ชั่วโมง และการเว้นระยะห่างทางสังคม (AOT, 2020) ในส่วนของท่าอากาศยานภายใต้การบริหารงานของกรมท่าอากาศยาน สั่งการให้ผู้อำนวยความสะดวกท่าอากาศยานทุกแห่งที่อยู่ภายใต้การบริหารงานดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ได้แก่ การตรวจคัดกรองผู้โดยสาร การจัดหาอุปกรณ์ในการป้องกันโรคระบาด การฆ่าเชื้อโรคภายในท่าอากาศยาน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ (ฐานเศรษฐกิจ, 2563)

การเติบโตของอุตสาหกรรมการบินทั่วโลกและในประเทศไทย รวมถึงผลกระทบทางลบจากการระบาดของโรคติดต่อที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมการบิน ตลอดจนมาตรการต่างๆ ที่แต่ละหน่วยงานด้านการบินของไทยได้จัดทำเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคที่ท่าอากาศยาน ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการวิจัยเรื่ององค์ประกอบการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานที่ออกโดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบิน โดยหวังว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่าอากาศยานในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดต่อและจัดทำนโยบายในการจัดการป้องกันและควบคุมโรคระบาดต่อไป โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการป้องกันสุขภาพของนักเดินทาง พนักงาน และสาธารณสุข

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานจากแนวทาง มาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานที่ออกโดยองค์กรและหน่วยงานกำกับดูแลด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบิน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเอกสารครั้งนี้ ดำเนินการโดยการทบทวนเอกสาร ได้แก่ แนวทาง มาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน และคำแนะนำในการปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานกำกับดูแลด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบิน แบ่งเป็นเอกสารฉบับภาษาไทยภาษาไทยจำนวน 2 ฉบับ จากกระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และเอกสารฉบับภาษาอังกฤษ 13 ฉบับจาก องค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่าง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ประเทศ และสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ จากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาสังเคราะห์ และนำเสนอโดยใช้ตารางสังเคราะห์และเขียนอธิบายเชื่อมโยงข้อมูลตามข้อเท็จจริงทั้งในเชิงเหตุและผลตามหลักวิชาการ เพื่อเขียนรายงานสรุปผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นองค์ประกอบการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน

ผลการวิจัย

การทบทวนเอกสารเกี่ยวกับแนวทาง มาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องขององค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยและกระทรวงสาธารณสุข สามารถสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด 2) ด้านอุปกรณ์ 3) ด้านบุคลากรและการฝึกอบรม 4) ด้านการสื่อสาร ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน

หัวข้อเรื่อง	WHO	ICAO	ACI	CAAT	สร.
1. ด้านการจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด					
1. การจัดทำแผนหรือมาตรการเพื่อรับมือกับโรคระบาด	✓	✓	✓	✓	-
2. เนื้อหาและเอกสารที่ควรมีในแผนการจัดการ	✓	✓	✓	✓	-
3. การประเมินการจัดการและการปรับปรุง	✓	✓	-	✓	-
4. การรับการตรวจทางการแพทย์หรือการตรวจคัดกรอง	✓	✓	✓	-	✓
5. การดำเนินการกักตัวและการแยกกัก	✓	-	-	-	✓
6. การทำลายเชื้อและจัดการปนเปื้อน	✓	-	-	-	✓
7. การขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสาร	✓	-	✓	-	-
8. การเฝ้าระวังและการประเมินความเสี่ยง	✓	✓	✓	-	-
9. การปิดท่าอากาศยาน	-	✓	-	-	-
10. การปฏิเสธการลงจอดของอากาศยาน	✓	-	-	-	-
11. การปฏิบัติต่อเที่ยวบินที่พบผู้ติดเชื้อหรือเสี่ยงติดเชื้อ	✓	-	✓	-	✓
12. การจัดการสัมภาระและสินค้าที่มีการปนเปื้อน	✓	✓	-	-	✓
13. การให้วัคซีนและเอกสารรับรองการรับวัคซีน	✓	-	-	-	-
14. การสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุข	✓	-	-	-	-
ด้านอุปกรณ์					
1. การจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการป้องกัน	-	-	✓	-	-
2. อุปกรณ์สำหรับฆ่าเชือบนอากาศยาน	✓	-	-	-	-
3. อุปกรณ์สำหรับฆ่าเชื้อโรคในบริเวณท่าอากาศยาน	✓	-	-	-	-
ด้านบุคลากรและการฝึกอบรม					
1. การกำหนดเจ้าหน้าที่และบุคลากร	✓	✓	✓	✓	-
2. การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ	✓	✓	✓	✓	-
3. การฝึกอบรมบุคลากรและการทดลองปฏิบัติแผน	✓	✓	✓	✓	-

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ด้านการสื่อสาร					
1. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	✓	-
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูล	✓	-	✓	-	-
3. การสื่อสารกับผู้โดยสารขาออก	✓	-	✓	-	-

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีการกำหนดรายละเอียด
- หมายถึง ไม่มีการกำหนดรายละเอียด

WHO: องค์การอนามัยโลก

ICAO: องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

ACI: สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ

CAAT: สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

สธ.: กระทรวงสาธารณสุข

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานในแต่ละองค์ประกอบได้ ดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารขององค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาดมีทั้งหมด 14 หัวข้อย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

1) การจัดทำแผนหรือมาตรการเพื่อรับมือกับโรคระบาด ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า กลุ่มประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การอนามัยโลกทุกประเทศต้องกำหนดให้ท่าอากาศยานจัดทำแผนเตรียมความพร้อมเพื่อแก้ไขภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขตามมาตรฐานขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศและมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติการและกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละท่าอากาศยาน รวมทั้งครอบคลุมขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

2) เนื้อหาและเอกสารที่ควรมีในแผนการจัดการ ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า แผนการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานควรประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ท่าอากาศยานสำหรับใช้แผนการจัดการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ขอบเขตของแผนรับมือ ขั้นตอนการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ข้อมูลของบุคคลและหน่วยงานสำหรับสื่อสาร แผนที่พิกัดภายในท่าอากาศยาน และข้อมูลการฝึกอบรมและฝึกซ้อม

3) การประเมินการจัดการและการปรับปรุง ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ท่าอากาศยานสามารถประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการควบคุมโรคระบาดได้จากการฝึกปฏิบัติแผนรับมือฉุกเฉิน เพื่อปรับปรุงการจัดการควบคุมโรคระบาด บันทึกผลการซ้อมแผนฉุกเฉินของสนามบินและเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้ที่มี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ทั้งนี้หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรออกแบบระบบการประเมินให้เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

4) การรับการตรวจทางการแพทย์หรือการตรวจคัดกรอง ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อขึ้นแล้ว อาจมีการดำเนินการตรวจคัดกรองโรคภายในพื้นที่ของท่าอากาศยาน โดยต้องปฏิบัติตามแนวทาง มาตรฐาน และคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก ทั้งนี้ การตรวจคัดกรองต่างๆ ต้องไม่ทำให้ผู้โดยสารบาดเจ็บหรือได้รับการบาดเจ็บน้อยที่สุด และที่สำคัญจะต้องได้รับการยินยอมจากผู้เดินทางหรือผู้ปกครองของผู้เดินทางก่อนทุกครั้ง

5) การดำเนินการกักตัวและการแยกกัก ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลกและกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เมื่อพบว่าผู้โดยสารอาจมีความเสี่ยงด้านสาธารณสุข เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศสามารถออกคำสั่งแยกกัก กักตัว หรือคุมผู้โดยสารไว้สังเกตได้

6) การทำลายเชื้อและจัดการปนเปื้อน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก และกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ให้ผู้ที่มีความรับผิดชอบของท่าอากาศยานมีการจัดทำตารางเวลาในการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณท่าอากาศยาน เพื่อรักษาสุขลักษณะและกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

7) การขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสาร ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก และสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุขหรือพบผู้โดยสารที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อ เจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ท่าอากาศยานสามารถดำเนินการขอข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่พำนัก ณ จุดหมายปลายทางได้ และถ้าหากความเสี่ยงนั้นเกิดจากการโดยสารบนอากาศยานลำเดียวกับผู้โดยสารที่ติดเชื้อ ควรมีการดำเนินการขอข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขที่นั่ง และให้คำแนะนำในการเฝ้าระวังที่จำเป็นให้กับผู้โดยสารด้วย

8) การเฝ้าระวังและการประเมินความเสี่ยง ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า การเฝ้าระวังและการประเมินความเสี่ยงในการเกิดเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุขสามารถทำได้โดยการตรวจหาเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยง (Event Detection) โดยใช้วิธีการ เช่น การตรวจคัดกรอง การทำแบบสอบถาม การตรวจวัดอุณหภูมิ โดยรายละเอียดในการประเมินความเสี่ยงนั้นไม่สามารถกำหนดได้ล่วงหน้าก่อนการแพร่ระบาดของโรค โดยเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ องค์การอนามัยโลกจะให้ออกคำแนะนำในการเฝ้าระวัง และเมื่อเกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุขขึ้นจะต้องมีการประกาศแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น (Event Notification) ให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

9) การปิดท่าอากาศยาน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า อาจมีการดำเนินการปิดท่าอากาศยานให้ระงับการปฏิบัติการด้านการบิน เมื่อมีการพิจารณาการแล้วว่า การแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่ท่าอากาศยานอาจส่งผลกระทบต่อสาธารณสุขได้

10) การปฏิเสธการลงจอดของอากาศยาน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ท่าอากาศยานไม่สามารถปฏิเสธการลงจอดของเครื่องบินที่อาจมีความเสี่ยงด้านสาธารณสุขได้ แต่ถ้าหากว่าท่าอากาศยานไม่มีความพร้อมในการจัดการความเสี่ยงนั้น อาจสั่งการให้เดินทางต่อไปยัง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ท่าอากาศยานที่อยู่ใกล้ที่สุดและมีความพร้อมในการรับมือได้ นอกจากนี้ท่าอากาศยานไม่สามารถปฏิเสธการขึ้นลงของผู้โดยสาร สินค้า รวมถึงการเติมน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำ และอาหาร โดยสามารถดำเนินการตรวจตราและอนุญาตให้เทียบท่าได้

11) การปฏิบัติต่อเที่ยวบินที่พบผู้ติดเชื้อหรือเสี่ยงติดเชื้อ ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า หากพบว่าผู้เดินทางมีอาการเจ็บป่วย หรือความเสี่ยงด้านสาธารณสุข ผู้ควบคุมอากาศยานลำนั้นจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่ท่าอากาศยานที่จะลงจอดทันที เพื่อจัดเตรียมสถานที่สำหรับจอด โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พร้อมด้วยคำแนะนำของสายการบินและผู้ให้บริการท่าอากาศยานจะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกตำแหน่งจอด และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะต้องถือว่ายานพาหนะนั้นได้รับผลกระทบและอาจดำเนินการทำลายเชื้อตามแต่สมควร ซึ่งอาจปฏิบัติตามวิธีการหรือวัสดุที่องค์การอนามัยโลกแนะนำ จากนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต ควรนำผู้โดยสารติดเชื้อไปยังพื้นที่สำหรับการตรวจสอบและการรักษา ซึ่งผู้โดยสารและลูกเรือที่เดินทางมาบนอากาศยานที่มีผู้โดยสารติดเชื้อจะต้องถูกแยกออกจากผู้เดินทางอื่นๆ จนกว่าจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขที่นั่ง รายละเอียดในการติดต่อและที่พัก ณ จุดหมายปลายทางที่ติดต่อได้ และได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับมาตรการในการเฝ้าระวังที่จำเป็น และเครื่องบินที่ได้รับผลกระทบอาจถูกยกเลิกจากข้อพิจารณาดังกล่าวได้ หากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเห็นว่าบนอากาศยานไม่มีเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านสาธารณสุข

12) การจัดการสัมภาระและสินค้าที่มีการปนเปื้อน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และกระทรวงสาธารณสุข สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ท่าอากาศยานสามารถจัดทำวิธีดำเนินการพิเศษกับสัมภาระหรือสินค้าที่มาจากภูมิภาคที่มีการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งอาจเป็นดำเนินการตรวจตรา การรมยาฆ่าเชื้อ หรือการดำเนินการอื่นๆ ที่สามารถทำลายเชื้อได้ โดยสายการบินจะต้องทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับท่าอากาศยาน โดยมีเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคมีอำนาจในการตรวจตราและควบคุมให้ถูกสุขลักษณะ รวมถึงการยึดสิ่งของไว้เพื่อทำลาย ในกรณีที่ไม่มีมาตรการฆ่าเชื้อหรือการดำเนินการอื่นๆ ที่สามารถทำลายเชื้อได้

13) การให้วัคซีนและเอกสารรับรองการรับวัคซีน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า การให้วัคซีนหรือยาป้องกัน จะสามารถดำเนินการได้เมื่อได้รับการยินยอมจากผู้เดินทางเอง หรือพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของผู้เดินทาง และจะต้องแจ้งให้ผู้ได้รับวัคซีนทราบเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการได้รับหรือไม่ได้รับวัคซีน และการให้วัคซีน หรือการให้ยาป้องกันโรคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการได้ในเฉพาะกรณีที่มีการปฏิบัติตามแนวทางและมาตรฐานความปลอดภัยระดับชาติหรือระดับสากลเท่านั้น ในส่วนของการออกเอกสารรับรองการได้รับวัคซีนจะต้องดำเนินการตามที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ในภาคผนวก 6 และ 7 ของกฎอนามัยระหว่างประเทศ (2005)

14) การสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุข ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า นักบินผู้ควบคุมเครื่องบินหรือตัวแทนในเที่ยวบินที่จะลงจอด ณ ท่าอากาศยานแห่งแรกในประเทศใดๆ จะต้องกรอกข้อมูลในส่วนของสภาวะการณ์ด้านสาธารณสุขบนเครื่องบินตามแบบเอกสารในภาคผนวก 9 ของกฎอนามัยระหว่างประเทศ (2005) ให้สมบูรณ์ที่สุด และสำแดงต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ณ ท่าอากาศยานแห่งนั้น ตามข้อกำหนดของรัฐบาล และข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการด้านสาธารณสุขต่างๆ ที่ได้ดำเนินการบนเครื่องบิน ขณะเดินทางระหว่างประเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมาตรการของแต่ละประเทศว่าจะให้อากาศยานทุกลำที่เดินทางเข้ามายังประเทศ หรือให้เฉพาะเครื่องบินที่มาจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ หรือเฉพาะเครื่องบินที่อาจมีการติดเชื้อ สำแดงเอกสารข้อมูลในส่วนของสภาวะการณ์ด้านสาธารณสุข

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

บนเครื่องบิน ในส่วนของผู้โดยสาร เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคผู้เดินทางอาจถูกร้องขอให้กรอกแบบฟอร์มสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุขเมื่อผ่านการตรวจคัดกรองขาเข้าและขาออก โดยสามารถใช้แบบสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุขจากองค์กรอนามัยโลกได้

องค์ประกอบหลักที่ 2 อุปกรณ์ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารขององค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาดมีทั้งหมด 3 หัวข้อย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

1) การจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการป้องกัน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ท่าอากาศยานควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน น้ำยาทำความสะอาด และน้ำยาฆ่าเชื้อโรคให้เพียงพอกับพนักงานท่าอากาศยาน เพื่อให้พนักงานทุกคนสามารถใช้ในการป้องกันความเสี่ยงจากการติดเชื้อได้

2) อุปกรณ์สำหรับฆ่าเชื้อบนอากาศยาน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ในการทำความสะอาดสารคัดหลั่งที่ออกจากร่างกายคน หรือสิ่งอื่นๆ ที่เสี่ยงในการติดเชื้อบนอากาศยาน ผู้รับผิดชอบควรจะต้องป้องกันตัวเองด้วยถุงมือและชุดป้องกันที่เป็นไปตามมาตรฐาน และใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ ได้แก่ ถุงขยะสำหรับขยะติดเชื้อ ถุงมือ อุปกรณ์ป้องกันดวงตา กระดาษชำระ สารใช้ทำความสะอาด น้ำสะอาด น้ำยาฆ่าเชื้อ และป้ายที่สามารถกั้นบริเวณไม่ให้ผู้โดยสารทั่วไปเดินผ่านได้

3) อุปกรณ์สำหรับฆ่าเชื้อโรคในบริเวณท่าอากาศยาน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ในการทำความสะอาดสารคัดหลั่งที่ออกจากร่างกายคน หรือสิ่งอื่นๆ ที่เสี่ยงในการติดเชื้อในบริเวณท่าอากาศยาน ผู้รับผิดชอบควรจะต้องป้องกันตัวเองด้วยถุงมือและชุดป้องกันที่เป็นไปตามมาตรฐาน และใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ ได้แก่ ถุงขยะสำหรับขยะติดเชื้อที่มีเทปปิด ถุงมือ อุปกรณ์ป้องกันดวงตา ไม้ถูพื้น กระดาษชำระ สารใช้ทำความสะอาด น้ำสะอาด น้ำยาฆ่าเชื้อ และป้ายที่สามารถกั้นบริเวณไม่ให้ผู้โดยสารทั่วไปเดินผ่านได้

องค์ประกอบหลักที่ 3 บุคลากรและการฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารขององค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาดมีทั้งหมด 3 หัวข้อย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

1) การกำหนดเจ้าหน้าที่และบุคลากร ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ในส่วนของหน่วยงานด้านสาธารณสุข ที่ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศทุกช่องทาง จะต้องมีการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามช่องทางเข้าออกที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น และควรต้องมีการแต่งตั้งกลุ่มงานเพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาแผนการจัดการ และในส่วนของงานด้านการบิน ท่าอากาศยานมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและประกาศใช้แผนการจัดการ ซึ่งต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการเหตุฉุกเฉินหรือบุคคลของท่าอากาศยาน เพื่อจัดการการฝึกอบรม รวมถึงออกนโยบายและตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุขขึ้น ท่าอากาศยานต้องแต่งตั้งผู้มีอำนาจในการบัญชาการศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน และผู้มีอำนาจในการกำกับควบคุมศูนย์บัญชาการเคลื่อนที่ รวมถึงจัดสรรบุคลากรที่จำเป็น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

2) การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินเป็นศูนย์กลางสำหรับผู้ควบคุมและกลุ่มงานรับมือเหตุการณ์ใช้เป็นฐานในการปฏิบัติงานและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินจึงควรเปิดทำการตลอด 24 ชั่วโมงและตั้งอยู่ในบริเวณที่เห็นได้ชัด ในบางเหตุฉุกเฉินอาจต้องมีการจัดตั้งหน่วยบัญชาการเคลื่อนที่

3) การฝึกอบรมบุคลากรและการซ้อมแผน ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า แผนการจัดการโรคระบาดของท่าอากาศยานควรระบุกระบวนการในการฝึกซ้อมและมีการประเมินผล เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของบุคลากรในการรับมือเหตุการณ์ ขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ รวมถึงอุปกรณ์และประสิทธิภาพในการสื่อสาร นอกจากนี้ยังให้บุคลากรเกิดความคุ้นเคยกันและคุ้นเคยสภาพแวดล้อมของท่าอากาศยาน ในการซ้อมแผนนั้นควรมีการฝึกซ้อมแบบเต็มรูปแบบ อย่างน้อยทุกๆ 2 ปี การซ้อมแบบบางส่วน อย่างน้อย 1 ครั้งในปีที่ไม่มีการซ้อมแบบเต็มรูปแบบ และการซ้อมแบบโต๊ะจำลองเหตุการณ์ ในทุกๆ 6 เดือน ยกเว้นในช่วง 6 เดือนที่มีการซ้อมแบบเต็มรูปแบบ เพื่อทบทวนแผนฉุกเฉินของสนามบิน

องค์ประกอบหลักที่ 4 การสื่อสาร ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารขององค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาดมีทั้งหมด 3 หัวข้อย่อยที่สำคัญประกอบด้วย

1) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ สภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นตัวกำหนดว่าแผนรับมือเหตุฉุกเฉินจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว โดยการสื่อสารประกอบไปด้วยบุคลากรที่ต้องติดต่อสื่อสาร เวลาที่ต้องติดต่อสื่อสาร ข้อมูลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และวิธีในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นในแผนการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน ควรมีการจัดเตรียมระบบการสื่อสารที่เพียงพอสำหรับหน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องในการรับมือเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการสื่อสารระหว่างกับศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินและศูนย์บัญชาการเคลื่อนที่ กับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการระบุรูปแบบการสื่อสารสำรองไว้ในกรณีที่เกิดความผิดพลาด ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ท่าอากาศยานควรมีการจัดตั้งจุดติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน

2) การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลก และสภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุข ควรมีการจัดทำนโยบายด้านการสื่อสาร แต่งตั้งโฆษก การจัดเตรียมการแถลงข่าวต่างๆ และสถานที่ที่จะใช้สำหรับสื่อข่าว รวมถึงช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล เช่น จอประชาสัมพันธ์ที่ท่าอากาศยาน สื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ของท่าอากาศยาน เป็นต้น

3) การสื่อสารกับผู้โดยสารขาออก ผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากองค์การอนามัยโลกและสภาสมาคมท่าอากาศยานระหว่างประเทศ สามารถสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุขที่รุนแรง หรือการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง ท่าอากาศยานควรมีจัดเตรียมข้อมูลที่ทำท่าอากาศยานเพื่อให้ข้อมูลกับผู้โดยสาร โดยเฉพาะผู้โดยสารขาออก จะต้องได้รับคำแนะนำล่วงหน้าก่อนการเดินทาง เพื่อที่จะได้เตรียมตัวสำหรับขั้นตอนต่างๆ ที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ท่าอากาศยานที่อาจทำให้เกิดความล่าช้าได้ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขในการเดินทางต่างๆ โดยปกติ ข้อมูลเหล่านี้จะนำมาจากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งท่าอากาศยานสามารถนำเสนอข้อมูลเหล่านี้โดยการจัดทำข้อมูลไว้ในเว็บไซต์ของท่าอากาศยาน ใช้สื่อข่าวเป็นตัวช่วยในการให้ข้อมูลกับผู้โดยสาร และใช้จอแสดงข้อมูลหรือการประกาศข้อมูลที่ท่าอากาศยาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเอกสารแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานตามแนวทางมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำจากองค์กรและหน่วยงานกำกับดูแลด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบินระหว่างประเทศและในประเทศไทย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักที่สำคัญ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด ด้านอุปกรณ์ ด้านบุคลากรและการฝึกฝน และด้านการสื่อสาร แต่อย่างไรก็ตามองค์ประกอบย่อยบางส่วนของที่กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมการบินภายในประเทศไม่ได้กำหนดมาตรการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน ซึ่งประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านการจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด

1) การขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสาร หน่วยงานระหว่างประเทศกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสารที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านสาธารณสุข ได้แก่ รายละเอียดในการติดต่อและที่พัก ณ จุดหมายปลายทาง โดยสามารถใช้แบบฟอร์มระบุที่ตั้งของผู้โดยสาร (Passenger Locator Card) ซึ่งกำหนดโดยองค์การอนามัยโลกได้ แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำในประเด็นนี้ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการหน่วยงานด้านสาธารณสุขในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำในการขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสารที่เป็นมาตรฐานแก่ท่าอากาศยานแต่ละแห่ง และระบุถึงการใช้แบบฟอร์มระบุที่ตั้งของผู้โดยสาร (Passenger Locator Card) เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

2) การเฝ้าระวังและการประเมินความเสี่ยง หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและการประเมินความเสี่ยง โดยเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ องค์การอนามัยโลกจะออกคำแนะนำในการเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยง และเมื่อตรวจพบความเสี่ยงแล้ว ต้องมีการประกาศแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น (Event Notification) เพื่อให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำในประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการหน่วยงานด้านสาธารณสุขและหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลกในการเฝ้าระวังเหตุการณ์และการประเมินความเสี่ยง

3) การปิดท่าอากาศยาน หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการปิดท่าอากาศยาน ซึ่งสามารถทำได้เมื่อมีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างรุนแรงต่อระบบสาธารณสุข แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำเกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศควรกำหนดหรือจัดทำเงื่อนไขในการปิดท่าอากาศยานเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างรุนแรงต่อการสาธารณสุข เพื่อประโยชน์ในการป้องกันโรคระบาดและระบบสาธารณสุข

4) การปฏิเสธการลงจอดของอากาศยานที่มีความเสี่ยง หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิเสธการลงจอดของอากาศยานที่มีความเสี่ยงว่าท่าอากาศยานไม่สามารถปฏิเสธการลงจอดของเครื่องบินที่มีความเสี่ยงและปฏิเสธการขึ้นลงของผู้โดยสาร สินค้าที่มีความเสี่ยง รวมถึงการเติมน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำ และอาหาร โดยสามารถ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ดำเนินการตรวจตราและอนุญาตให้เทียบเท่าได้ แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีข้อกำหนดในประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็น bahwaหน่วยงานหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศควรมีการออกข้อกำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิเสธการลงจอดของอากาศยานที่มีความเสี่ยง รวมถึงเงื่อนไขที่ต้องดำเนินการก่อนอนุญาตให้อากาศยานที่มีความเสี่ยงเทียบท่า

5) การให้วัคซีนหรือยาป้องกัน หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้วัคซีนหรือยาป้องกัน ว่าสามารถดำเนินการในกรณีได้รับการยินยอมจากผู้เดินทางเอง หรือพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของผู้เดินทาง โดยผู้เดินทางที่จะต้องได้รับวัคซีน หรือยาป้องกันโรค หรือพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของผู้เดินทางจะต้องได้รับทราบเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการได้รับหรือไม่ได้รับวัคซีน โดยจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยระดับชาติหรือระดับสากลเท่านั้น แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีข้อกำหนดในประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็น bahwaหน่วยงานด้านสาธารณสุขภายในประเทศควรมีการออกข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ชัดเจนเกี่ยวกับการการให้วัคซีนหรือยาป้องกันกับผู้เดินทาง

6) การสำแดงเอกสารข้อมูลด้านสาธารณสุข หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับการสำแดงเอกสารข้อมูลด้านสาธารณสุข ว่าแต่ละประเทศอาจพิจารณากำหนดให้อากาศยานขาเข้าทุกลำที่ลงจอดในประเทศ หรือให้เฉพาะอากาศยานที่มาจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ หรืออากาศยานที่อาจมีการติดเชื้อโรค หรือปนเปื้อน ต้องสำแดงเอกสารข้อมูลในส่วนของสภาวะการด้านสาธารณสุขบนเครื่องบิน โดยต้องแจ้งผู้ประกอบการด้านการบิน หรือตัวแทนให้ทราบข้อกำหนดดังกล่าว และในส่วนของผู้โดยสาร อาจถูกร้องขอให้กรอกแบบฟอร์มสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุขเมื่อผ่านการตรวจคัดกรองขาเข้าและขาออก โดยสามารถใช้แบบสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุขของผู้เดินทางจากองค์การอนามัยโลก แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีข้อกำหนดในประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็น bahwaหน่วยงานด้านสาธารณสุขภายในประเทศควรมีการออกข้อกำหนดที่ชัดเจนให้อากาศยานภายใต้เงื่อนไขใดบ้างที่ต้องสำแดงเอกสารข้อมูลในส่วนของสภาวะการด้านสาธารณสุขบนเครื่องบิน รวมถึงข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่ผู้โดยสารจะต้องกรอกแบบฟอร์มสำแดงข้อมูลด้านสาธารณสุข

2. องค์ประกอบด้านอุปกรณ์

1) การจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการป้องกัน หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการป้องกันว่า ท่าอากาศยานควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกัน น้ำยาทำความสะอาด และน้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เพียงพอกับพนักงานท่าอากาศยาน เพื่อให้พนักงานทุกคนสามารถใช้ในการป้องกันความเสี่ยงจากการติดเชื้อ แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำในประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็น bahwaหน่วยงานด้านสาธารณสุขในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำสำหรับท่าอากาศยานเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการป้องกันสำหรับพนักงาน

2) อุปกรณ์สำหรับฆ่าเชื้อบนอากาศยานและบริเวณท่าอากาศยาน หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์สำหรับฆ่าเชื้อบนอากาศยานและบริเวณท่าอากาศยานว่า ในการทำความสะอาดสิ่งที่เสี่ยงในการติดเชื้อบนอากาศยาน รวมถึงที่บริเวณท่าอากาศยาน ผู้รับผิดชอบควรจะต้องป้องกันตัวเองด้วยถุงมือและชุดป้องกัน รวมถึงใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อที่เป็นไปตามมาตรฐาน แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำในประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็น bahwaหน่วยงานด้านสาธารณสุขในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์มาตรฐานที่ต้องใช้ในการทำความสะอาดสารสิ่งที่เสี่ยงในการติดเชื้อให้ทุกท่าอากาศยานมีมาตรฐานเดียวกันและเป็นไปตามมาตรฐานสากล

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

3. องค์ประกอบด้านบุคลากรและการฝึกอบรม

การกำหนดเจ้าหน้าที่และบุคลากร หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดเจ้าหน้าที่และบุคลากรว่าท่าอากาศยานต้องมีการแต่งตั้งบุคคลหรือคณะกรรมการเหตุฉุกเฉินของท่าอากาศยาน ที่จะเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติการในภาพรวม และเพื่อจัดการการฝึกอบรมและการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับเหตุฉุกเฉิน แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำในการแต่งตั้งบุคคลหรือคณะกรรมการ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำในการแต่งตั้งบุคคลหรือคณะกรรมการเหตุฉุกเฉินของท่าอากาศยาน เพื่อประโยชน์ในการจัดการการฝึกอบรมและการเตรียมความพร้อมสำหรับการรับมือกับเหตุฉุกเฉิน

4. องค์ประกอบด้านการสื่อสาร

1) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพว่าต้องมีการระบุรูปแบบการสื่อสารสำรองไว้ในกรณีที่เกิดความผิดพลาด นอกจากนั้น ท่าอากาศยานควรจัดตั้งจุดติดต่อสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อกำหนดนโยบายและการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำในการระบุรูปแบบการสื่อสารสำรอง รวมถึงการจัดตั้งจุดติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน ผู้ศึกษามีความเห็นว่าหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับการสื่อสารรูปแบบสำรองเมื่อเกิดความผิดพลาดและคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งจุดติดต่อสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน

2) การประชาสัมพันธ์ข้อมูล หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลว่าในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุข ผู้เดินทาง เจ้าหน้าที่ สื่อข่าว และสาธารณชนต้องการข้อมูลที่สำคัญและทันเวลา โดยควรมีการจัดทำนโยบายด้านการสื่อสาร แต่งตั้งโฆษก การจัดเตรียมการแถลงข่าวต่างๆ และสถานที่ที่จะใช้สำหรับสื่อข่าว รวมถึงช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ซึ่งต้องมั่นใจว่าทุกช่องทางการประชาสัมพันธ์มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกัน แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ผู้ศึกษามีความเห็นว่าหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเมื่อเกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุขขึ้น เพื่อให้ท่าอากาศยานทุกแห่งมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

3) การสื่อสารกับผู้โดยสารขาออก หน่วยงานระหว่างประเทศได้ทำการกำหนดคำแนะนำเกี่ยวกับการสื่อสารกับผู้โดยสารขาออกว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุขที่รุนแรง หรือการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง ท่าอากาศยานควรมีจัดเตรียมข้อมูลที่ท่าอากาศยานเพื่อให้ข้อมูลกับผู้โดยสาร โดยเฉพาะผู้โดยสารขาออก จะต้องได้รับคำแนะนำล่วงหน้าก่อนการเดินทาง เพื่อที่จะได้เตรียมตัวสำหรับขั้นตอนต่างๆ ที่ท่าอากาศยานที่อาจทำให้เกิดความล่าช้าได้ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขในการเดินทางต่างๆ แต่สำหรับหน่วยงานภายในประเทศไม่มีคำแนะนำเกี่ยวกับการสื่อสารกับผู้โดยสารขาออก ผู้ศึกษามีความเห็นว่าหน่วยงานด้านการบินพลเรือนในประเทศควรมีการจัดทำคำแนะนำในการสื่อสารกับผู้โดยสารขาออกเมื่อเกิดเหตุการณ์ด้านสาธารณสุขขึ้น เพื่อให้ท่าอากาศยานทุกแห่งมีแนวทางในการสื่อสารกับผู้โดยสารขาออกเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการผู้โดยสารที่ท่าอากาศยานด้วย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

บทสรุป

องค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน แบ่งได้ 4 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบด้านการจัดทำแผนการจัดการควบคุมโรคระบาด องค์ประกอบด้านอุปกรณ์ องค์ประกอบด้านบุคลากรและการฝึกอบรม และองค์ประกอบด้านการสื่อสาร โดยหน่วยงานด้านสาธารณสุขและหน่วยงานด้านการบินในประเทศไทยมีข้อเสนอแนะในการจัดการควบคุมโรคระบาดในท่าอากาศยานที่แตกต่างจากต่างประเทศ ได้แก่ การขอข้อมูลเพื่อติดตามตัวผู้โดยสาร การเฝ้าระวังและการประเมินความเสี่ยง การปิดท่าอากาศยาน การปฏิเสธการลงจอดของอากาศยานที่มีความเสี่ยง การให้วัคซีนหรือยาป้องกัน การสำแดงเอกสารข้อมูลด้านสาธารณสุข การจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการป้องกัน อุปกรณ์สำหรับฆ่าเชื้อบนอากาศยานและบริเวณท่าอากาศยาน การกำหนดเจ้าหน้าที่และบุคลากร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การประชาสัมพันธ์ ข้อมูล และการสื่อสารกับผู้โดยสารขาออก ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบินควรจัดทำข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้การจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานเป็นไปตามมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นฐานข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญสำหรับท่าอากาศยานในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดต่อและจัดทำนโยบายในการจัดการป้องกันและควบคุมโรคระบาด ที่เป็นไปตามมาตรฐานและคำแนะนำจากองค์กรและหน่วยงานด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการบิน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อยืนยันองค์ประกอบที่ค้นพบโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmation Factor Analysis) หรือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยาน จากผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลแนวทาง มาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานและคำแนะนำเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการควบคุมโรคระบาดของท่าอากาศยานจากหน่วยงานกำกับดูแลด้านการบินระหว่างประเทศของภูมิภาคอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น องค์การบริหารการบินแห่งชาติ และองค์การความปลอดภัยด้านการบินแห่งสหภาพยุโรป

เอกสารอ้างอิง

ฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย. (2563). เข้ม4มาตรการคุมโควิดสนามบินภูมิภาค. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2563,

จาก <https://www.thansettakij.com/content/425794>

สำนักระบาดวิทยา. (2561). กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548. สืบค้น 10 พฤษภาคม 2563,

จาก <https://shorturl.at/yFRW8>

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย. (2562). ข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ฉบับที่ 14 ว่าด้วยมาตรฐานสนามบิน. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2563, จาก <https://shorturl.at/qEIKO>

Airports of Thailand Public Company Ltd. (2020). ท่าอากาศยาน 6 แห่งของ ทอท.จัดพื้นที่อำนวยความสะดวก

ผู้โดยสารในการกรอกใบ ต.8 เพิ่มเติม รวมทั้งสนับสนุนการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing).

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

Retrieved 6 May 2020, from <https://www.airportthai.co.th/th/ท่าอากาศยาน-6-แห่งของ-ทอท-2/>
Airport Council International. (2009). Airport preparedness guidelines for outbreaks of communicable disease. Retrieved 12 May 2020, from <http://shorturl.at/dqPY5>
International Civil Aviation Organization. (2016). Annex 14 Aerodromes Vol.1 6th ed. Retrieved 12 May 2020, from <https://shorturl.at/axFN0>
International Civil Aviation Organization. (2019). Aviation Benefits Report 2019. Retrieved 9 May 2020, from <https://www.icao.int/sustainability/Documents/AVIATION-BENEFITS-2019-web.pdf>

